

MUCİZE ÖZÜNAL KULLANILMIŞ HAYAT

♥
CAN

ROMAN

Mucize Özünal
KULLANILMIŞ
HAYAT

Can Yayınları: 1526
Türk Edebiyatı: 435

© Mucize Özunal, 2005
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

1. basım: 2005

Yayına Hazırlayan: Faruk Duman

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Serap Bertay
Düzeltili: Nurten Sönmezcan
Montaj: İlker Sipahi

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Basımevi
Cilt: Eko Ofset

ISBN 975-07-0585-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Mucize Özünal
KULLANILMIŞ
HAYAT

ROMAN

CAN YAYINLARI

**MUCİZE ÖZÜNAL'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTABI**

ALAYIN KIZLARI / *roman*

‘Sorgulanmamış hayat, yaşamaya değmez.’
Sokrates

**Kötebek
Kız Dili
Elektriđin Müridi
Ötekiler**

— Bana neden dönüp dönüp aynı şeyleri soruyorsunuz? Açım, yorgunum, uykusuzum. Sizler sanırsınız ki biz itfaiye erleri ne acıkır, ne yorulur, ne de uyuruz. Her daim uyanık, her daim göreve hazır, öylece bekleriz. Bekleriz ki ortalığı ateş sarsın. Kâinat ateş alsın. Evler, dükkânlar, binalar yansın da biz varıp söndürelim. Atılalım birer birer ateşin ortasına. Öyle ya, İbrahim’i attıkları ateşin yerinde nasıl içi balık dolu, kıyısında yeşil başlı ördekler yüzer göller halk edilmişse, biz de İbrahim’ce atalım kendimizi ateşlere. Söyledim size, o gece ben, nöbetçi değildim. Binaya ilk girenler de biz değildik. Hastane midir nedir, ateş almış çatır patır yanıyordu. Ateşten bir köşk. Biz vardığımızda alevler göğe ağmıştı. Bilirsiniz, yangınlar çoğunlukla geceleri çıkar. Binanın üç-beş yerden kundaklandığı belliydi. Kundakçılar ateş hırsızlarıdır. Ama şunu bilmezler. Ateşi söndürmek, onu çalmaktan zordur. Elektrik kontağından çıkar kimi yangınlar. Ama elektrik, ateşten sayılmaz. Çünkü kontrol edilebilir. Oysa ateş asabidir, denetime gelmez. Bu yüzden demem o ki cereyana tutulan birinin göl içinde balık olması mümkün değildir. Ateşi söndürmek, elektrik düğmesini kapatmaya benzemez. Bu yüzden zordur. Çünkü ateş, kendi kendini ateşler. İnsan bazen iki ateş arasında kalır. O vakit, Allah yardımcısı olsun. İnsan dediğin iki karanlık arasında bir ateş üstündedir bir ömür boyu. Varoluşundan öncesi ile yok oluşundan sonraki karanlığın ateşi... Ama devasız derdi

olanı iki ateş arasından geçirdiklerinde sağaltacaklarına inananlar da vardır. Kurşun döktürenlerin umudu, ateştedir. Lakin kurşun atıldığında ateş olmaktan çıkar, tene değende yakmaz, yaralar, öldürür. Eski zamanlarda ateş gemileri denizleri yakarlar da kaptan-ı deryaları esir alırlarmış. Musa ateş çalısında suret göstermiş derler. Ateş çalıları her bahar kar beyaz çiçeklerini, temmuz sıcağında ateş meyvelerine dönüştürür. Ateş falına bakanlar da olur kimi zaman. Ateş falında yeşil alev berekete, sarı sıtmaya, kırmızı savaşa delalet eder. Tahtları sallanmaya yüz tutan sultanlar, ateş falcılarına buyruk salarlarmış. Falcının başına kara duman çökerse sultan mezarını yaptırmaya başlarmış. Yani şunu söylüyorum: Ateş, kiri pası, kokuşmuşu çürümüşü, yalanı yanlışı sonsuza dek yok eder, derler. Doktoru gecenin ortasında, ateşten köşkü önünde, eli yüzü is pas içinde, yağlı paçavraların cızır cızır yanıp tutuştuğu meşalelerle ordan oraya koşarken bulduk. “Yansın, yansın. Yıkılsın, aklansın, paklansın!” diyordu. Üç beşimiz zor zapt ettik. Kendisi deli doktoruymuş ya, bu kez o delirmiş gibiydi. “Ateş, ateş!” diyerek, elindeki alevi üstümüze üstümüze tutuyordu. “Yanın, tutuşun, aklanın, paklanın!” diyordu. “Kurtulun bu kirden pastan, arının, kendi ateşinizde yunun, yıkanın!” diyordu. Keçileri kaçırmıştı düpedüz. Biz, ateşi söndürmekle uğraştık. Hastaları biz değil, yardıma gelen ekip kurtardı.

— Peki ikinci katta bir kadın hasta varmış, iki de refakatçi. Refakatçiler kaçak girmişler içeriye. Hemşire öyle diyor. Onları, sen bulmuşsun?

— Hayır efendim, ne münasebet? İçeri girmek ne mümkün? Camlar art arda bombalar gibi patlıyor, kıpkızıl çıvgınlar gökyüzüne savruluyor, rüzgâr

bir uçtan öteki uca uğulduyordu. Sonra birden bayram fişeği gibi boz bir ışık patladı. “Depo, depo!” dediler. Ateş, yakıt deposuna ulaşmıştı. Artık o zaman yangını söndüremeyeceğimizi anladık. Bahçedeki koca koca ağaçlar tutuştu. Yuvalarında el kadar kuşlar, alevlenmiş kanatlarıyla başımızın üzerinde cehennem yarasaları gibi uçuşuyordu. Üç-beş karga gördüm, size rivayet gelir, kara kıvrık gagalarında ateş taşıyorlardı, ceviz taşır gibi. Sonra onları, pat pat yere bırakıyorlardı. Çaldıkları cevizleri kırar gibi. Ateş kırılmıyor, düştüğü yeri kızıla bulayıp yakıyordu. Yakıt bodrumun tabanına yayıldıkça, mutfaktan, çamaşırhaneden çıkan kedi kadar fareler, ortalığı sardılar. Öyle çoktular ki, bunca farenin burada nasıl barındığına şaşıktık kaldık. Sonra birden kıllı uzun kuyrukları, tombul gövdeleri, karanlıkta bile parlayan kara gözleriyle gelincikler sökün ettiler. O zaman lağım kapaklarının açıldığını anladık. Yakıt, atık su kanallarından kanalizasyona karışıyordu. Alttan alta bütün kenti tutuşturabilirdi. Doktor, “Cadı kazanı, bu kazan cadı kazanı!” diye avaz avaz bağıriyordu. O sırada özel kurtarma ekibi geldi. Bastılar köpüğü açılan rögarlardan içeri. Kar beyazı köpük, bu kez bulduğu her delikten yerin üstüne çıkıyordu. Önce küçük bir baloncuk beliriyor, sonra hızla büyüyerek bölünüyor, habbe kubbeye dönüşüyor, şiştikçe şişiyordu. Bir yandan ateş, öte yandan köpük. Baş edilmez olmuştu. Arka caddeye kadar bütün evleri boşalttık. İki sokak ötedeki yatılı okulda kız öğrenciler, gecelik entarileriyle sokağa döküldüler. Tapınak bakireleri emsal birbirlerine sokulup ağlaşıyorlardı. O sırada rüzgâr da çıktı. Bir ordan, bir burdan esiyor; kızgın havayı, sıkışmış buharı savurdukça ateş her yeri

sarıyor, ele geçiriyordu. Boğuşma gün ağarana kadar böylece devam etti. Güneş doğdu. Güneşin karşısında insanoğlunun yaktığı bu ateşin ne hükmü olur ki? İnsan bu, cürümü kadar yer yakar. Gecenin karanlığında onca heybeti, ürkünçlüğü ile bizi korkutan, yıldırان cehennem zebanisi alevler, cılız saman çöpleri olup bir bir boyunların büktüler. Güneş yükseldikçe, rüzgâr dindi. Yangın sönmeye yüz tuttu. Lakin yanacak bir şey de kalmamıştı.

— Çok konuştun, ama asıl sorumu yanıtlamadın. Ben mi anlatamıyorum, yoksa sen mi yanıtlamak istemiyorsun?

— Dedim ya, o sıra ben, dışarıdaydım. İçerde neler olup bittiğini bilmiyorum. Duyduğuma göre doktor, biz gelmeden önce, yangın başlar başlamaz, odaları tek tek dolaşılıyor, açık kapıları bir bir kapatıp kilitliyormuş. Ben görmedim. Bana öyle söylediler. Demin dediğim gibi, onu ilk gördüğümde elindeki meşaleyi sağa sola sallıyor, oraya buraya sokup çıkarıyordu. Bizi görünce arkasını, yanmakta olan binaya verdi. “Gelin, gelin haydi, ne duruyorsunuz?” diye bize bağırarak üstümüze üstümüze yürüdü. Alevlenmiş yağlı paçavraları yüzümüze yüzümüze tutuyordu.

— Hastaları dışarıya kim taşıdı peki?

— Bizim ekip yangını kontrol altına almaya çalışıyordu. Bizden binaya giren olmadı. Onları taşıyanlar kimlerdi, bilmiyorum. Siz, onu amirlere sorun. Ben bizimkilerle hep dışarıdaydım. Çevredeki evleri, okulu falan boşalttık. Benim bildiğim, bileceğim işte bu.

— Peki. Çıkabilirsiniz. Ayrılmayın, sizi tekrar çağıracağım.

— Sağ olun efendim. Ama izniniz olursa, biz,

artık evlerimize gidelim. Kırk sekiz saattir ayakta-
yız. Her şey tamamen yandı, kül oldu. Ama biz, eli-
mizden geleni yaptık. Yardıma gelenler de öyle. Yani
ancak bu kadarı yapılabilirdi. Adam birkaç yerden
ateşe vermişti kendi mülkünü. Ne iştir anlayama-
dık. Sonra dediğim gibi, rüzgâr, yakıt deposu... Yani
her şey üst üste geldi. Siz ne dersiniz, adam yani
doktor, neden yaptı bunu?

— Biz de bunu anlamaya çalışıyoruz. Ama önce,
genel durumu bi anlayalım dedik.

— Yani dedikleri gerçek mi? Oynatmış mı dok-
tor?

— Bir çılgının yapabileceklerini bazen akli
başında olanlar da yapabilirler. Hatta, biraz fazla
akli başında olanlar, ancak yapabilirler belki de.

— İzninizle efendim.

— Haa, bir dakika... Her neyse, tamam tamam
gidebilirsiniz.

- Girin!
— Doktor Bey'i getirdik efendim.
— Peki, içeri alın.
— Günaydın Beyefendi.
— Günaydın Doktor. Şimdi biraz daha iyisiniz değil mi?

— Ben hep iyiydim. Siz paniklemişsiniz. Saçma sapan şeyler sordunuz bana. Niçin anlamak istemiyorsunuz? Ben ateşin temizliğinden yararlanarak her şeye yeniden başlamak istedim. Yani hayata yeniden başlamak... Su, ateş, hava, işte hepsi bu. Su besler, hava büyütür, ateş arındırır, temizler. Bunca pisliği ateşten başka ne arındırıp temizleyebilirdi? Bana söyler misiniz? Hayat capcanlı bir hücredir. Mikrop hücreyi parçalar. Projen yani ateş vücutta böyle başlar. Projen temizliğin başladığını gösterir. Mikrop varsa ateş olmalıdır. Ateşin varlığı temizlenmesi gereken bir şeye delalet eder. Pislik varsa ateş olmalıdır. Temizlenmesi gereken şeydir pislik. Temizlenmesi gerekmiyorsa pislikten söz edilemez. Namusluların varlığı, namussuzların varlığına işarettir. Temizlik, temizlenme, temizleme. İşte bunların ilk nedeni de pisliktir. Pisliği ortaya çıkaran arınma istencidir. Arınma istenci yoksa pislikten rahatsız olan da yok demektir. Öyle değil mi? Pislik, temizlik isteyenlerin olduğu yerde vardır. Atılmak, yok edilmek istenen pisliktir. Pislik kötüdür. İyilik yok edilmek istendiğinde kötülük her yanı kaplar. O zaman arınmanın tek yolu ateşe vermektir. Yaşamı

kullananların tapınağını onun için ateşe verdim. Orada yıllarca onların iç dökmelerini dinleyerek rahiplik ettim. Hatta o tapınağın başrahibi bendim. Orası güneşe tükürenlerin tapınağıydı. Çünkü hayat güneştir. Hayatı kullananlar güneşe tükürmektedirler. Evren kirlendikçe, bütün yıldızlarla birlikte dünya da güneşe düşecektir. Sonra yeniden o büyük patlama, yeniden buzul çağı, yeniden homosapiens, yeniden yaşam, yeniden savaş... Ama insan ömrü bu uzun trajediyi izlemeye yetmez ki. O zaman ne yapmalı dedim kendi kendime. Ne yapmalı ki benim küçük evrenim de büyük patlatmayı başlatmalı. Yanıt, ateşti. Arıtan, temizleyip yok eden, her şeyi yeniden başlatan. Bu küllerden yeniden doğabilirdim. Bazen bir insan kendisi için karar verdiğinde, insanlık adına da bir karar vermiş olabilir. Bunu düşünmek beni yüreklendirdi. Ayrıntıları planladım, kararlılıkla uyguladım. Bundan sonrası beni ilgilendirmiyor. Ben başardım. Bunu biliyorum. Şunu da biliyorum ki siz, hiçbir şey anlamıyorsunuz. Onun için size her şeyi anlatacağım. Sizin beni sorguladığınız için değil. Eriştiğim gerçekliği size kavratmak için. Şimdi istediğiniz yerden başlayabilirsiniz. İstedığınızı sorun bana, ben hazırım.

— Pekâlâ Doktor, madem hazırsınız, o zaman kaldığımız yerden başlayalım. Eve nasıl ulaştınız, içeri girdiğinizde neler gördünüz?

— Daha önce söylediğim gibi, hastalarımı genel olarak kliniğimde kabul ederim. Ama bazen öyle özel durumlar olur ki ister istemez çağrılan yere de gidirsiniz.

— Evet, bunu daha önce söylemişsiniz. Şimdi anlatın eve nasıl ulaştınız?

— Önce arabamla gitmeyi düşündüm. Dedim

ya, ev kentin dışında, adı herkesçe bilinen o ırmağın kıyısındaydı. Kış ortasında az bulunan, güneşli günlerdendi. Kliniğin merdivenlerinde durdum. Fötr şapkamı giydim. Aslında puro içmem. Ama o an, orada durup etrafıma baktığımda, yaz kış yeşil yapıraqlarıyla duvarlara tırmanmış sarmaşıklar, güneşte sırtlarını kamburlaştırarak gerinen sokak kedileri, mavi gökyüzü, bütün bunların üzerine ışıklarını saçan kış güneşinden olmalı, keşke bir purom olsaydı diye düşündüm. Bilir misiniz, yaşarken kendimizi hep seçer dururuz. Sıradan insanlarda bu seçim metalarla ilgilidir, bu nedenle dış görünüşlerine, giyim kuşamlarına özellikle önem verirler. Belki sıradan şeylerin bile iyi sunulduklarında etkilerini artırdığını bildikleri için. Benim de stajyerlik yıllarımdan beri özel kliniği olan profesyonel bir hekim olarak kendimi tasarladığımdan, ta o zamandan seçtiğim bir kılık vardı. O gün de tam o kılıktaydım. Lacivert, uzun kaşmir palto, yeşil fötr, mavi keten gömlek, küçük, yuvarlak yaka arasına sıkıştırılmış bordo kelebek papyon. Sonra iskarpinlere de çok meraklıyım. Bu...

— Efendim geçin bunları. Eve gelin, eve!

— Peki peki sinirlenmeyin. Arabamı almadım. Oysa otomobilleri severim. Sahip olmayı severim. Sahip olmak duygusu beni her zaman güçlü kılar. O gün araba, orada çimenlerin üstünde duruyordu. İlk kez bana, benim dışımda bir şey gibi görünürdü. Beni kendimden kopardı. Yani nasıl söylesem, adınızı üst üste tekrarladığınızda, diliniz onu giderek bilincinizden koparır, simge olmaktan çıkar ya, işte öyle simgelediği şeylerden sıyrılmış çıplak bir nesne olarak önümde duruyordu. O an kendimi kedilere, sarmaşıklara daha yakın buldum. Hatta inanır

mısınız, çimenlerin o ıslak yeşilliğini artıran dik, kısa uçları üzerinde sonsuza kadar öyle uzanıp kalabileceğimi düşündüm. Bu bir an için kendimden kopuş, gövdemin içinde serseri bir mayına çevirdi beni. Panikledim. O kısacık zaman parçası, allak bullak etti beniliğimi. Toparlandım. Gene de o ânı bir kez daha yaşamaktan korkarak ilk geçen taksiyi çevirdim. Arka koltuğa yaslandığımda artık güvendedim. Yol boyu varsayımlardan seçenek çözümler aramaya başladım. Benim metodum budur. Bunlar bir hırsızın veya çilingirin –hadi hırsız diyelim, o bize daha yakın bir meslektir– elindeki halkaya geçirilmiş maymuncukları gibidir. Biz, insanların manevi şeylerine el atarız, ruhlarını çalarız. Bu varsayımlar çalacağımız ruhun kapılarını bize açar. Birinden biri mutlaka işimize yarar. Şimdi diyordum, telefon eden bir kadın olduğuna göre demek ki hasta olan erkekti. Erkekler kolay kolay bize gelmezler. Onlar için genel olarak kadınlar bizi ararlar. O halde hemen alt seçeneklere geçelim. Seks hayatı pek iç açıcı olmayan bir kocanın bilinçaltı problemleri bizi bekliyor olabilirdi. Yahut karısını âşığıyla yakalamış olabilirdi. Ama o taş duvarlı evi uzaktan görünce, hele o soğuk mevsimde yapraksız dallarında koca koca çiçekler açmış kamelyaları fark edince, fikrimi değiştirdim. Vaka, müflis bir tüccarın, intihar probleminden kaynaklanan, sıradan bir olay olabilirdi. Bunu düşünmem gerekir dedim. Evet evet, işime yarayacak maymuncuk bu olabilirdi. Taksi eve iyice yaklaşımadan indim. Eve yaklaştıkça son varsayımın gerçekliğine daha çok inanıyordum. Babası böyle bir şok nedeniyle kendisini asmamış olsaydı, karımı belki de hiç tanımayacaktım. Belki bu nedenle de o hazırlap varsayıma

asılıyordum. Karım olsa böyle yapmazdı. O, ırkının bütün özelliklerini taşır. Onların mahallelerini bilirsiniz. Dünyanın her yerinde, kentlerin kıyısında daracık sokaklarıyla kendi içlerine örtüktüler. Direncin özel mekânını oluşturma çabasıdır bu mahalleler. Ülkesiz bir halk olarak tarihlerinin kana bulanmış parçalarını yeniden birleştirmedeki kararlılıklarının da belirtisidir. Ama ekmek küçüldükçe kavga büyür. Savaş açlık getirir. Açlığın olduğu yerde çoğu kez ilk lokmayı ilkeler oluşturur. Geriye umuttan başka bir şey kalmaz. Başkaları umutsuzluk içinde yitip giderken, onlar ayağa kalkmanın bir yolunu bulurlar. Bu yüzden mahallelerini geniza olarak düşünüp tasarlamışlardır. Göçtükleri yerlere bir gün dönecekleri inancıyla kutsal şeylerinin üstünü hep örtmüşler, özenle saklamışlardır. Benim güzel karım da bir geniza¹ idi belki. Yani bir gün özüne döneceğini düşünerek, ilkelerini derinlere gömmüştü. Belki de İbranice'nin Roma döneminde yitip gitmemesi için ayin dili olarak sürdürülmesi gibi bir şeydi bu. Bu dilin harfleri nasıl kapalı kutulardan oluşmuşsa, onu konuşanların dünyası da kapalı bir kutudur. Karım da aynen öyleydi. Soydaşı güzel sinema yıldızlarının her birine ayrı ayrı benzetirdim onu. Babası kendini asmadan önce, o dar sokaklardan birinde, içindeki görkemi gizleyen iki katlı, gösterişsiz bir evde otururlardı. Harap denilecek evin silik görünüşü, içeri girince birden değişiyordu. Atalardan kalan gümüş Tevrat zırhları, 1803 tarihli hindistancevizinden oyulmuş elmaslarla süslü kidduş çanağı² el işi möbleler, dışarıdan basit görünen Musevi dünyasının içerdeki şaşırtıcı görke-

¹ Geniza: Kutsal metinlerin saklandığı yer.

² Kidduş Çanağı: Ayinlerde kullanılan kutsal çanak.

mini yansıtıyordu. Viran Hagaadaların¹ üstüne kapandıkları servetin bu şaşkıncu görkemi, basit bir Musevi tacirin iş dünyasının izdüşümüdür. Karım bu örtük zenginlikte özenle yetiştirilmişti. Gelecekte belki de Amerika'ya, hısımlarının yanına gönderilecekti. Ne var ki bizim mütevazı iplik tüccarımız ticarete soyuna has hırsına yenildi. İzmirli, Sebetay Sevi müritlerinden birini ortak almak gafletinde bulundu. Kuşkusuz ticaretin en kârlısı, dinsel unvanlar üzerinden yapılanıdır. İnancın sermayesi sıfırdır, her dinde müthiş kâr sağlar. Hasılı ortak, bizimkini soyup soğana çevirdi. Söylenenlere bakılırsa, mürit bir geminin güvertesinde, “Çatal çomak batmaz” diyerek ticari ortaklıklar üzerine vaaz verirken, bizimki evinin dar tavan arasında kendini ipe çekiyordu. Böylece karım iyi eğitiminin dışında, ırkının bütün güzelliği ile de silahlanmış olarak, lanetli kaderini yenmek için yaşamın anaforuna karşı basit bir salla okyanusa açıldı. Bazen aptal cesareti, aynı zamanda açıkgözlerin cesaretidir. Bilgi en çok ahlaksızların elinde tehlikeli hale gelir. Kısa bir zaman sonra Doktor Göksel İnsel'in yanında sekreter hemşire olarak çalışmaya başladı. Aslında genç kız ağlarını çoktan atmıştı. Göksel İnsel, ona yalnız iş değil, pahalı bir yaşam da verdi. Ee doğaldır ki kızın tazeliği karşılığında. Annesi durumu kader olarak kabul ettiğinden, fısıh bayramlarında matza pişirmeye, sinagoga gitmeye devam ediyordu. Bütün özlemi, bir gün Batı duvarı önünde ağlayarak dua edebilmektir. Tamamen siyasi nedenlerle örülen bu duvarın ustaları, doğrusu bu ülkesiz halkın mesnetsiz itibarını korumanın kazancını iyi kestirmişlerdi. Kaynanam da bu itibara bir

¹ Hagaada: Musevi köyü.

an önce kavuşmak istiyordu. Karımın çekiciliği yalnız güzelliğinden değildi. Aklının şeytanca tasarımlara yatkınlığının yanı sıra, amaçları için yaşamda her şeyini insafsızca masaya süren kumarbaz ihtirasından da kaynaklanıyordu. Ah, o küçük güzel burunun ihtirasla açılıp kapanmasındaki baştan çıkarıcı masumiyet... Ama her şeyin bir sonunun olacağını bilmesi gerekiyordu. Göksel kirli aşkı ile kutsal ailesi arasında seçim yapmak zorunda kaldığında doğaldır ki kutsalı seçti. İşte karım böylece bana geldi. Hoca asistanına bir lütufta bulunuyor, deneyimli hemşiresinden vazgeçiyordu. Gül yaprağı yanakları, gri yeşil harelî gözleri, titrek bedeniyle korunup esirgenmeye muhtaç çocuklar gibi odama girdi. Bu çocuğun nasıl kart bir kumarbaz olduğunu çok sonraları anladım. Çıkarı karşılığında her şeyini veriyordu. Bir kumarbazla orospu arasındaki fark budur. Kumarbaz her şeyini her an için masaya sürebilir. Ötekenden yalnızca cinselliğini alabilirsiniz. Onun da rayici bellidir. Bu çocuk görünümündeki kadın, geldiği anda yaşamımı değiştirmeye koyuldu. Her şeyin denetiminin ona geçtiğini anladığımda çok geç kalmıştım. Denetçiyi ele geçirmenin bir yolunu bulmalıydım. Karşı taraftaki halasının evine, çilek kokulu Musevi mahallesine giderek, anasına onunla evlenmek istediğimi söyledim. Bu yol pek akıllıca sayılmazdı, bana ün, kazanç, itibar sağlamış olmasına rağmen. Onunla evliliğim sahte bir skot oldu. Yahudilerin bayram çardağını herkes şimdilerde bir füzenin adı olarak hatırlıyor. Savaş füzeleri ekranlarda nasıl bayram fişekleri gibi görünürse, bizim evliliğimiz de öyle görülüyordu. Karımı fettan dişiliğiyle gördüm hep. Oysa onun Columbus'un, Kafka'nın, Freud'un, Maler'in, Marks'ın soydaşı

olduğunu düşünmeli, bunun bilincine ermeliydim. Sofu kaynanamın dilinden düşmeyen beraha sözcüğü, yalnız şükran anlamına gelmiyordu. Yönetime ortak olmanın da ilanıydı. İlan edilmemiş ama onların istenciyle kotarılmış bir ortaklık. Sizi, hiç hissettirmeden ustaca yönetirler. Yaşamınızı ele geçirdiklerinde iktidar alanınız iyice daralmıştır. Çünkü onlar korkmaktadırlar. Sürülmekten, öldürülmekten korkarlar. Korkuyu yenmenin en kestirme yolu, iktidar olmaktır. Kendini koruma, kendini etkin kılma içgüdüleri hayatları boyunca onlara hükmeder. Güçsüzlükleri korkularını, korkuları iktidar hırslarını doğurur. Bu nedenle suça yatkındırlar. Biz bu yüzden müthiş ikiliydik. Dostlarımız bize öyle derlerdi. Yakışıklıyla güzel, akıllı ile kurnaz, korkakla saldırgan, parayla ün. Ne yazık ki bunların hiçbirini biz değildik. Bunlar, bizden bağımsız kişiliklerimizdi. Biz iki korkaktık, bu nedenle hayata devamlı saldırıyorduk. Ah, hep sanırız ki düşmüş ailelerin kızları, o masum melekler, hemşire, öğretmen, sekreter olarak zar zor buldukları işlerde namuslu bir başlangıçla mutluluğu da hak ederler. İnanın bana, çoğu kez mutluluğu namussuzlar ele geçiriyorlar. Ne acı ki gerçek bu. Karım da o akşam Göksel İnsel'in kartıyla bana geldi. Saçları küçük eşarbinin altından dalgalarla akıyordu. Gözlerinde dondurması yere düşmüş bir çocuğun hüznü vardı. Hocamın ikinci el arabamdan sonra, ikinci el bir metres gönderdiğini çok geç anladım. Haklı ola...

— Doktor rica ederim, işi zora koşuyorsunuz. Siz bize şu evi anlatın. Eve girdiğinizde neler gördünüz?

— Eve girdiğimde mi?

— Evet, onları anlatın artık bize.

— Ev, dediğim gibi eski bir taş yapıydı. Orası bilirsiniz şehre yakındır. Hani hafta sonu insanı bir bezginlik basar, dersiniz ki karınıza, çocuklarınıza, haydi gidip biraz hava alalım. O köye gidersiniz. Her türden insan gelir oraya. Köpek öldüren şaraplarla kafayı bulmuş ayyaşlar, torbalarında, sepetlerinde getirdikleri nevalelerini ırmağın kıyısında ağaçların altında döke saça yiyen işçiler, zanaatkârlar, ucuz restoranların yağlı, ağır yemeklerini ağır ağır kaşıklayan, doymadan kalkan dar gelirli küçük memurlar. Bu restoranlardan birkaç tane vardır. Hatta güzel havalarda yer bile bulamazsınız. Ama şelaleye bakan tek bir yer vardır ki bir-iki masa, bilemedin üç-dört masa dolu olur. Eh herkes karides veya kalamar yiyemez tabii, bazen mayonezli levrek de yaptırabilirsiniz. Karım, çalıştığım kliniğe ortak olduğumda, bunu, o köyde kutlamamızı istedi. Benim için lüzumsuz bir masraftı. Dikkatli harcamamız gerekirdi. Malum, banka kredisi bu. Ben eski alışkanlıkla dere kenarındaki restoranlardan birine yöneldiğimde, dirseğimden usulca çekerek şelaleye doğru sürüklemişti beni. Artık demişti, buraya geldiğimiz sürece burada yiyeceğiz. Sosyal statüyü belirleyen şeyin tüketim olduğunu azar azar şırınga ediyordu. Birkaç yıl içinde öteki hisseleri de devraldım, artık klinik tamamen bizim olmuştu. O zaman, “Orası bitti!” demişti. Zamanı, mekânı, özellikle insanları kullanmayı iyi bilirdi.

— Bunları geçin efendim, geçin! Eve, yaşlılara gelin.

— Ama nasıl olsa bunları da soracaksınız. Her neyse, dediğim gibi ev, eski bir taş yapıydı. Kaskatı bir görünümü vardı. Bahçe bakımlıydı. Kapıyı bana kısa boylu, şişmanca, saçları çok kısa kesilmiş,

Türkçe'yi sonradan öğrendiği belli olan, geçkince bir kadın açtı. Ancak kim olduğumu söyledikten sonra, toparlak gövdesini yana çekti, mavi gözlerinde korkuya benzer, sorgulayan bir bakışla merdivenleri gösterdi. Merdiven, dar ama aydınlık bir sofaya çıkıyordu. Yerde eskimiş el halıları, divan diplerinde el oyması bir iki sehpa, ortada bilinmez mobilya ustalarının o güzel eserlerinden biri, ince bacakları üzerinde gerilmiş ceylan zarafetiyle ceviz yemek masası duruyordu. Masa çıplaktı. Bu çekiciliğini daha da artırıyordu. Kadın kapılardan birini açtı, önce kendisi içeri girdi. Sofanın aydınlığından sonra, içerisi bana çok karanlık geldi. Hatta odanın boş olduğunu düşündüm. Derin, dar, kırmızı kadife koltuklarda oturuyorlardı. İkisini de erkek sandığım yaşlı karı kocayı gözüm alıştıktan sonra fark etmiştim. Kadife perdeleri yana çekilmiş pencere, kalın tül perdeyle kapatılmıştı. Gri bir aydınlığın içinde yıllardan beri orada öylece oturuyor gibiydiler. Hafifçe öksürerek geldiğimi bildirmek istedim. Yaşlı kadın genizden gelen kalın bir sesle sordu. “Olga, gelen o mu?” Sesi, bin yıllık sfenks dinginliğindeydi. Olga umulmaz yumuşaklıkta, sevgi dolu bir sesle yanıtladı. Evet efendim. O zaman yaşlı profesör bana döndü. Fransızca'ya kaçan bir aksanla, “Pardon Doktor, ayaktaysanız oturunuz, reca ederim,” dedi. R'lere basıyor, a'ları açık e gibi seslendiriyordu. Kapıya yakın koltuğa oturdum.

— Karısı ilk anda size neler söyledi?

— İnanın, ben onun karısı olduğunu oradan ayrılmadan kısa bir süre önce anlayabildim. Dik, gri saçlarını dümdüz arkaya taramıştı. Küçülmüş, zayıf gövdesinden beklenmeyecek tombullukta yanakları, bütün canlılığını sorgulayıcı bakışlarından alan

derin, küçük, delici gözleri vardı. Siyah pantolonu üzerine bol bir erkek gömleği giymişti. Olga çayını verirken fincanı tutan ellerindeki incelik, onun bir zamanlar kadın olduğunu anımsatan biricik şey oldu. Sonraları, yani beşinci seanstan sonra çok zeki olduğunu, belleğinin fevkalade canlı, acımasızca alaysamalı konuştuğunu fark ettim. Bir örtük hiciv ustasıydı. Yaşama, insanlara, önemlisi kendisine karşı. Tabii onun düşünce sistemini, kavramlarını bilenler, onu anlayanlar için. İşin başında hep kocası konuşuyordu. Başka bir dünyadan seslenir gibi hep o Fransızca'ya kaçan aksanla konuşuyordu. Ustaca bir düzenlemeyle ilk bakışta kadife kırlentlerden biri yere düşmüş gibi gözüken torbası, ince lastik bir hortumla paçasından ayakları ucuna bağlanmıştı. Sidiği orada birikiyordu.

— Bu ayrıntıları geçin lütfen.

— Ne kadar sabırsızsınız. Oysa anlam, ayrıntıda gizlidir. Bu nedenle bunları size anlatıyorum. İlk buluşmamız kısa sürdü. Kendilerini ele vermiyorlardı. Belki de onlar, benim ruhumu ele geçirmek istiyorlardı. Özellikle kadın. Konuşmayacaklarsa beni neden çağırmışlardı? Ama bir öğlenden sonra her şey kitap gibi açılıverdi önümde.

MUCİZE ÖZÜNAL

KULLANILMIŞ HAYAT

ROMAN

Alayın Kızları adlı ilk romanıyla 2000 yılında yine *Can Yayınları* aracılığıyla okuryuyla buluşan **Mucize Özunal**'ın yeni çalışması *Kullanılmış Hayat*, polisiye kurgusu olan ilginç bir sorgulama romanı. Yahudi bir kadının sahip olduğu ruh sağlığı kliniği, delilik nöbetleri geçiren doktor kocası tarafından ateşe verilir.

Tümüyle kül olan klinikte biri hasta, ikisi de hasta yakını olmak üzere üç kişi yaşamını yitirir. Doktor ise yangından kimsenin kurtulmadığını sanmakta, gerçeği bilmemektedir. Roman, yalnızca diyaloglardan oluşuyor. Bahar kelebeği *Innesa*, Volga Yedekçileri soyundan *Lena*, ikona ressamı *Olga*, köstebekleşen sevgililer, törelerle meşrulaştırılan öldrümler. Zulümden doğan kız dilinin dilsiz gelini *Züleyha*... Bu sorgulamalardan, klinikteki hastaların yaşamlarını, her birinin gizlediği sırları, vicdan azaplarını ve hastalanma nedenlerini öğreniriz. *Kullanılmış Hayat*, uzun süre unutulamayacak bir roman.

KAPAK RESMİ: STEPHEN WILKES

ISBN 975-07-0585-8

9 789750 705854

<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR